

ที่ สศ ๐๐๐๑/ ๕๑๕

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๒๘ อาคารพญาไทพลาซ่า ถนนพญาไท กทม.๑๐๕๐๐

๙ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง "การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕"

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เห็นว่าพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมทั้งแนวโน้มที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้น จึงได้ดำเนินการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขในทุกมิติ พร้อมทั้งประมวลจัดทำเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๒ ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าว และมีมติให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง "การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕" ซึ่งมีข้อเสนอในประเด็นหลัก ๑๑ ประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. หลักการและบททั่วไป
๒. หมวด ๑ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
๓. หมวด ๒ กองทุนสิ่งแวดล้อม
๔. หมวด ๓ การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
๕. หมวด ๔ การควบคุมมลพิษ
๖. หมวด ๕ มาตรการส่งเสริม
๗. หมวด ๖ ความรับผิดชอบทางแพ่ง

/ ๘. หมวด ๕ ...

๘. หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

๙. เพิ่มเติมหมวดว่าด้วยการป้องกันเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษ

๑๐. เพิ่มเติมหมวดว่าด้วยสิทธิการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๑๑. เพิ่มเติมหมวดว่าด้วยการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหากผลการพิจารณาเป็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้ทราบในโอกาสแรกด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายโคทม อาริยา)

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทร. ๐ - ๒๖๑๒ - ๙๒๑๘

โทรสาร. ๐ - ๒๖๑๒ - ๙๑๕๒

ความเห็นและข้อเสนอแนะ
เรื่อง “การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕”

๑. ความเป็นมา

เป็นระยะเวลากว่า ๑๕ ปีแล้วที่ประเทศไทยมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ในการวางแผนและจัดการสิ่งแวดล้อม การประกาศเขตควบคุมมลพิษและเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ในขณะที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์หลายประการที่จะพิทักษ์รักษาสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๖ และ ๖๗ เป็นต้น ประกอบกับได้มีการปฏิรูปกฎหมายหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมทั้งกฎหมายและระเบียบต่างๆ อีกหลายฉบับ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะต่อพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมทั้งแนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

๒. การดำเนินงาน

๒.๑ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินการ “โครงการศึกษาและจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕”

๒.๒ ศึกษาพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมถึงเอกสารทางวิชาการงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๒.๓ จัดการสัมมนาและแลกเปลี่ยนความเห็นระดับ Focus Group เรื่อง “การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๓๕” เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ ระหว่างผู้เกี่ยวข้องที่มีความเชี่ยวชาญจากทุกภาคส่วน

๓.สาระสำคัญและข้อวิเคราะห์

จากการศึกษาพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๓๕ มีข้อควรพิจารณา ดังนี้

๓.๑ หลักการและบททั่วไป

เนื่องจาก “สิ่งแวดล้อม” มีความหมายกว้างและเกี่ยวข้องกับหลายมิติ แต่คำนิยามต่างๆ ที่ปรากฏในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ ยังมีความหมายแคบและไม่ครอบคลุมถึงสิ่งแวดล้อมบางด้าน เช่น น้ำ น้ำบาดาล ดิน เขตอนุรักษ์ จึงควรปรับปรุงแก้ไขคำนิยาม คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อม มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม มลพิษ ภาวะมลพิษ เขตอนุรักษ์ เจ้าพนักงานท้องถิ่น นอกจากนี้ยังไม่มีคำนิยามที่สอดคล้องกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ รวมทั้งกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานของรัฐ และคณะบุคคล

๓.๒ หมวด ๑ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

องค์ประกอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติไม่ครอบคลุมหน่วยงานราชการที่เกิดขึ้นใหม่ ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และส่วนใหญ่มาจากข้าราชการ จึงขาดการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนอื่นๆ ของสังคม ดังนั้น จึงควรปรับองค์ประกอบคณะกรรมการฯ ให้สอดคล้องกับหน่วยงานราชการที่เกิดขึ้นและให้มีภาคส่วนอื่นๆ มาร่วมในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันเพื่อให้เกิดการถ่วงดุลและเกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

๓.๓ หมวด ๒ กองทุนสิ่งแวดล้อม

กองทุนสิ่งแวดล้อมมีวัตถุประสงค์จำกัดเฉพาะในด้านของการส่งเสริมกิจการหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดน้ำเสียหรือของเสียเท่านั้น ซึ่งยังไม่ครอบคลุมการแก้ไขฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม การเยียวยาแก่ผู้เดือดร้อน และการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรเอกชนและประชาชนในการจัดการและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จึงจำเป็นต้องนำเงินจากภาษีสิ่งแวดล้อมมาจัดสรรเป็นเงินกองทุนและรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณรายปีอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้คณะกรรมการบริหารกองทุนขาดองค์ประกอบที่เป็นตัวแทนจากภาคส่วนอื่นๆ จึงส่งผลต่อการสนับสนุนเงินทุนที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

๓.๔ หมวด ๓ การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๑ มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรดินมีปัญหาความเสื่อมโทรมมากขึ้นและยังไม่มีกำหนดมาตรฐานคุณภาพดินไว้ในพระราชบัญญัติ รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมยังไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของระบบนิเวศ

ส่วนที่ ๒ การวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การจัดทำแผนคุณภาพสิ่งแวดล้อมยังไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและอนุสัญญาด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยเป็นภาคี รวมทั้งการวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัดไม่ได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละจังหวัดมาใช้ในการจัดทำแผนฯ

ส่วนที่ ๓ เขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ในการประกาศเขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมไม่มีการรับฟังความเห็นจากประชาชนในพื้นที่ และไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอพื้นที่เพื่อประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

๓.๕ หมวด ๔ การควบคุมมลพิษ

ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการควบคุมมลพิษ

องค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมมลพิษขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม สถาบันการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลให้การควบคุมมลพิษไร้ประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๒ มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

ส่วนที่ ๓ เขตควบคุมมลพิษ

การให้อำนาจเฉพาะคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในการประกาศเขตควบคุมมลพิษอาจไม่ทันต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จริง และอาจไม่สามารถ

ประกาศได้เนื่องจากความขัดแย้งเชิงนโยบาย เช่น กรณีพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด แม้จะเกิดปัญหามลพิษทั้งทางน้ำ น้ำใต้ดิน และทางอากาศในระดับที่รุนแรง ก็ยังไม่สามารถประกาศเป็นพื้นที่ควบคุมมลพิษได้ จึงจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษ เข้ามาร่วมในการประกาศเขตควบคุมมลพิษ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่

ส่วนที่ ๔ มลพิษทางอากาศและเสียง

-

ส่วนที่ ๕ มลพิษทางน้ำ

-

ส่วนที่ ๖ มลพิษอื่นและของเสียอันตราย

-

ส่วนที่ ๗ การตรวจสอบและควบคุม

-

ส่วนที่ ๘ ค่าบริการและค่าปรับ

-

๓.๖ หมวด ๕ มาตรการส่งเสริม

-

๓.๗ หมวด ๖ ความรับผิดชอบทางแพ่ง

เนื่องจากผลกระทบจากมลพิษมีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อบุคคลและระบบนิเวศประกอบกับภาระการพิสูจน์ความรับผิดชอบทางแพ่งใช้เวลานาน เป็นไปได้ยากและมีค่าใช้จ่ายสูง จึงไม่ควรที่จะให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบเป็นผู้รับผิดชอบภาระการพิสูจน์ภาระการพิสูจน์ควรต้องตกเป็นของผู้ก่อมลพิษ

๓.๘ หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

-

๓.๙ เพิ่มเติมหมวดว่าด้วยการป้องกันเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษ

เนื่องจากมีเหตุภัยอันตรายจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษเกิดขึ้นบ่อยครั้ง แต่ไม่มีมาตรการในการรับมือกับปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันที่และต่อเนื่อง จึงสมควรกำหนดให้การป้องกันเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายเป็นอีกหมวดหนึ่ง

๓.๑๐ เพิ่มเติมหมวดว่าด้วยสิทธิการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

เนื้อหาของพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ นอกจากจะเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมให้ความเห็น ตัดสินใจ ติดตาม ประเมินผลในประเด็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแล้ว ประชาชนและชุมชนจะถูกจำกัดสิทธิและโอกาสที่จะจัดการสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยภูมิปัญญาของตนเองอีกด้วย ในขณะที่เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มุ่งให้และปกป้องสิทธิหน้าที่แก่ประชาชนในการที่มีบทบาทจัดการสิ่งแวดล้อม รับผิดชอบต่อ ติดตามและตรวจสอบการดำเนินโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนหรือประชาชน จึงต้องกำหนดให้มีการเพิ่มเติมหมวดว่าด้วยสิทธิการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๓.๑๑ เพิ่มเติมหมวดว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อม

การกำหนดนโยบายและแผนต่างๆ ของประเทศที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมอย่างมาก ขาดการประเมินผลกระทบอย่างรอบด้าน ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดนโยบายและแผนของภาครัฐสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และวิถีชีวิตของประชาชน จึงต้องกำหนดให้มีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์สำหรับการจัดทำนโยบายและแผนดังกล่าว

ซึ่งการทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม(EIA) ที่ผ่านมา พบว่ามีจุดอ่อนด้านความไม่ชอบธรรมของรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม(EIA) ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างจริงจัง รวมถึงการหลบเลี่ยงการจัดทำรายงาน เป็นต้น ซึ่งมักจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพ และเกิดความเป็นธรรม อันจะเป็นแนวทางที่นำไปสู่การมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้มีความสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเหมาะสมกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมปัจจุบันของประเทศ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑ หลักการและบททั่วไป

๑) ปรับปรุงแก้ไขคำนิยาม

“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพ ที่มีอยู่โดยรอบของสิ่งมีชีวิต ไม่ว่าจะเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ หรือที่มนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งที่อยู่ในน้ำ ใต้ดิน บนดิน และอากาศ

“คุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า คุณภาพของธรรมชาติ ประกอบด้วย สัตว์ พืช ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชนและความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ

“ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปหรือถูกปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ และน้ำบาดาล มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง มลพิษในดิน

“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่นๆ รวมทั้งกาก ตะกอนหรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ การปนเปื้อนทางพันธุกรรมซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยและเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือ เหตุรำคาญอื่นใดที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

“เขตอนุรักษ์” หมายความว่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตสงวนเพื่อการท่องเที่ยว และเขตพื้นที่คุ้มครองอย่างอื่นเพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามมติคณะรัฐมนตรี

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตจังหวัด นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล นายองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทอื่นที่ได้มีการประกาศกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายจัดตั้งสำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

๒) เพิ่มคำนิยาม

“มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด”หมายความว่า ค่ามาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติซึ่งกำหนดเพื่อควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อย ทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสียหรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม

“การประเมินสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์”หมายความว่า กระบวนการ ในการศึกษาวิเคราะห์ประเมินศักยภาพและข้อจำกัดของสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ขั้นตอน การพัฒนานโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่ทั้งในรายสาขา หรือในเชิงพื้นที่ โดยบูรณาการมิติด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี และเปรียบเทียบ ทางเลือกในการพัฒนาและมีกระบวนการพิจารณาและการตัดสินใจที่มีความโปร่งใส และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

“การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม”หมายความว่า กระบวนการใน การศึกษาวิเคราะห์และคาดการณ์ผลกระทบของโครงการหรือกิจการที่อาจเกิดขึ้น อันอาจ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพ คุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมและวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในระยะสั้น และระยะยาว โดยมีกระบวนการตั้งแต่การเลือกพื้นที่ตั้งโครงการหรือกิจการจนถึง การติดตามตรวจสอบและประเมินผลภายหลังจากการดำเนินโครงการหรือกิจการ

“ข้อมูลข่าวสาร”หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการตามกฎหมาย ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

“หน่วยงานของรัฐ”หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“คณะบุคคล”หมายความว่า นิติบุคคล หรือคณะบุคคลซึ่งไม่มีสภาพ นิติบุคคล ไม่ว่าจะมิชื่อเรียกอย่างไรก็ตาม

๔.๒ หมวด ๑ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมมีพลวัตและเกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมาก เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ที่เป็นอยู่และคำนึงถึงหลักการกระจายอำนาจ จึงควรปรับเปลี่ยนองค์ประกอบและอำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ดังนี้

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

องค์ประกอบ

๑) นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน
 ๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นรองประธานกรรมการ

๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

๔) ผู้แทนเทศบาลจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหนึ่งคน และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นจำนวนหนึ่งคน รวมจำนวนสี่คน

๕) ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยจำนวนหนึ่งคน

๖) ผู้แทนจากองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมจำนวนสี่คน

๗) ผู้แทนจากองค์กรชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมจำนวนสี่คน

๘) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวนสี่คน

การได้มาของผู้แทนตาม ๔) ๖) และ ๗) มาจากการเลือกกันเองของแต่ละกลุ่มดังกล่าว สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตาม ๘) ได้มาโดยกรรมการจาก ๑) ๒) ๓) ๔) ๕) ๖) และ ๗) เป็นผู้คัดเลือก

อำนาจหน้าที่

กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติม ดังนี้

๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบการประเมินสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ภาพรวมของประเทศและของแต่ละจังหวัด

๒) สนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และองค์กรอื่นๆ เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๓) เสนอรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศและรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรีพร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๔.๓ หมวด ๒ กองทุนสิ่งแวดล้อม

ที่มาของกองทุนสิ่งแวดล้อม กำหนดให้กองทุนสิ่งแวดล้อมประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- ๑) เงินจากภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงไม่น้อยกว่าอัตราสามสตางค์
- ๒) เงินค่าบริการและค่าปรับที่จัดเก็บตามพระราชบัญญัตินี้
- ๓) เงินงบประมาณประจำปี
- ๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศ
- ๕) ภาษีสิ่งแวดล้อมหรือค่าธรรมเนียมที่เก็บจากผู้ประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- ๖) เงินจากดอกผลและผลประโยชน์ใดๆที่เกิดจากกองทุนนี้
- ๗) เงินอื่นๆ ที่ได้มาเพื่อดำเนินการกองทุนนี้

คณะกรรมการบริหารกองทุน

กำหนดให้เพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุนจากภาคส่วนต่างๆ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้

- ๑) ผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสี่คน
- ๒) ผู้แทนจากองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมจำนวนสี่คน
- ๓) ผู้แทนจากองค์กรชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมจำนวนสี่คน
- ๔) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐศาสตร์จำนวนหนึ่งคน
- ๕) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศาสตร์จำนวนหนึ่งคน
- ๖) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อมจำนวนหนึ่งคน

วัตถุประสงค์ของกองทุน ให้เพิ่มเติมวัตถุประสงค์การใช้จ่ายกองทุน ดังนี้

- ๑) กิจกรรมที่หน่วยงานราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงทุนและดำเนินงานระบบน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย หรือระบบอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม
- ๒) เป็นเงินอุดหนุนแก่ผู้เสียหายที่ยากไร้ สำหรับเป็นค่าดำเนินการในการดำเนินคดีเรียกร้องค่าสินไหมหรือค่าเสียหายจากผู้ก่อให้เกิดมลพิษ

๓) เป็นเงินอุดหนุนกิจกรรมขององค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชน อาสาสมัครที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๔) สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย ฝึกอบรม เผยแพร่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๔ หมวด ๓ การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๑ มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๑) ให้กำหนดมาตรฐานสิ่งแวดล้อมเรื่อง "มาตรฐานคุณภาพดิน" เพิ่มเติม

๒) ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติดำเนินการทบทวนและปรับปรุงแก้ไขค่ามาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมทุกสามปี

ส่วนที่ ๒ การวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๑) เพื่อให้เป็นแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงควรแก้ไขแผนงานและแนวทางการดำเนินงานของแผนดังนี้

(๑) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ

(๒) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

(๓) การจัดการมลพิษ

(๔) การสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับอนุสัญญาที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคี

(๕) จัดทำข้อเสนอในการตรากฎหมายและออกกฎข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ คำสั่ง และประกาศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน

(๖) การประมาณการเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินกองทุนที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน

(๗) การตรวจสอบ ติดตาม และวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒) กำหนดให้จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและเขตพื้นที่ที่ใช้มาตรการคุ้มครอง จัดทำแผนฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัด

ส่วนที่ ๓ เขตอนุรักษ์และเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

- ๑) ก่อนการประกาศพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจะต้องผ่านการรับฟังความเห็นจากประชาชนในพื้นที่ และนำความเห็นนั้นมาประกอบการพิจารณา
- ๒) เปิดช่องทางให้ประชาชน องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเสนอให้รัฐมนตรีออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่ใดเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้

๔.๕ หมวด ๔ การควบคุมมลพิษ

ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการควบคุมมลพิษ

ให้แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ดังนี้

- ๑) ลดผู้แทนหน่วยงานราชการ คือ กรมขนส่งทางบก กรมวิชาการเกษตร และปลัดกรุงเทพมหานคร

๒) เพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ดังนี้

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็น ประธาน อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสี่คน ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมจำนวนสี่คน และผู้แทนองค์กรชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมจำนวนสี่คน

ให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติม ดังนี้

- ๑) เสนอแนะต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติว่าด้วยการให้ประกาศเขตควบคุมมลพิษในพื้นที่หนึ่งๆ

๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการออกคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

ส่วนที่ ๒ มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

ไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๓ เขตควบคุมมลพิษ

- ๑) ให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษ องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนเสนอแนะต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกาศ

ในราชกิจจานุเบกษาที่กำหนดท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และ ขจัดมลพิษได้

๒) ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาทบทวนความจำเป็น ในการกำหนดให้ท้องที่ใดเป็นเขตควบคุมมลพิษทุกสามปี

๓) ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ให้เพิ่มเติมเรื่องแผนปฏิบัติการในการฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งผ่านกระบวนการ มีส่วนร่วมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และภาคประชาชนในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษนั้นด้วย

ส่วนที่ ๔ มลพิษทางอากาศและเสียง

ไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๕ มลพิษทางน้ำ

ไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๖ มลพิษอื่นและของเสียอันตราย

ไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๗ การตรวจสอบและควบคุม

ไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๘ ค่าบริการและค่าปรับ

ไม่มีการแก้ไข

๔.๖ หมวด ๕ มาตรการส่งเสริม

ไม่มีการแก้ไข

๔.๗ หมวด ๖ ความรับผิดชอบทางแพ่ง

เพิ่มเติมเนื้อหาสาระ ดังนี้

๑) กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษเป็นผู้รับภาระ การพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากแหล่งมลพิษนั้น

๒) เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษต้องจ่ายค่าใช้จ่ายและชดใช้ ค่าเสียหาย ในเรื่องการประเมินความเสียหายก่อนการดำเนินการจริง การเยียวยา

ความเสียหายทางสุขภาพของประชาชนที่ได้รับผลกระทบ และภาระจ่ายจริงในการฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้กลับคืนสู่สภาพเดิม

๓) กำหนดให้ขยายเวลาความเสียหายที่อาจปรากฏภายหลัง โดยนับจากวันที่ศาลมีคำพิพากษาไปอีกภายในระยะเวลาสิบปี

๔.๘ หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

ไม่มีการแก้ไข

๔.๙ เพิ่มเติมหมวดว่าด้วยการป้องกันเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษ

เพิ่มเติมให้ประชาชน องค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนมีสิทธิเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายกรัฐมนตรีให้มีคำสั่งแก้ไขปัญหาเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษได้ทันที

๔.๑๐ เพิ่มเติมหมวดว่าด้วยสิทธิการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้บุคคลมีสิทธิและหน้าที่เพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

๑) สิทธิการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ คุณภาพชีวิตหรือส่วนได้เสียอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับตนหรือชุมชน ก่อนการอนุญาตหรือดำเนินการโครงการ

๒) คณะบุคคลที่ส่งเสริม รักษาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โดยมีได้มีวัตถุประสงค์มุ่งแสวงหากำไรจากการประกอบกิจกรรมดังกล่าว มีสิทธิขอจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามวิธีการ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓) องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมมีสิทธิเสนอชื่อผู้แทนภาคประชาชนเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติหรือคณะกรรมการชุดอื่นๆ ตามกฎหมายนี้

๔) ประชาชน ชุมชน องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม องค์กรพัฒนาเอกชนมีสิทธิฟ้องร้องต่อศาลให้รัฐหรือเอกชนดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมในกรณีที่รัฐหรือเอกชนหรือผู้ประกอบการเป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหาย

๕) องค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมหรือองค์กรชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมหรืออาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้จดทะเบียนแล้ว มีสิทธิดังต่อไปนี้

(ก) ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากทางราชการ ในเรื่องการมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานรัฐ

(ข) การศึกษาวิจัย การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การฝึกอบรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(ค) การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งให้มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต และสุขภาพ

(ง) การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน รวมทั้งเป็นผู้แทนในคดีที่มีการฟ้องร้องต่อศาลเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนนั้นด้วย

๕.๑๑ เพิ่มเติมหมวดว่าด้วยการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

ส่วนที่ ๑ การประเมินสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์

๑) กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ประกาศประเภทของนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่รายสาขาหรือเชิงพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งคุณภาพชีวิต สุขภาพ หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของชุมชนที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ และต้องพิจารณาบททวนทุกห้าปี

๒) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ องค์การเอกชน องค์กรชุมชน หรือองค์กรประชาชนมีสิทธิเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อประกาศกำหนดนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่รายสาขาหรือเชิงพื้นที่ที่ต้องจัดทำรายงานประเมินสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์

๓) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่รายสาขาหรือเชิงพื้นที่ เป็นผู้รับผิดชอบในการประเมินสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ตั้งแต่ในระยะทำการศึกษาความเหมาะสมของนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการดังกล่าว เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๔) กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานประเมินสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ในขั้นการจัดทำขอบเขตการศึกษา ขั้นการจัดทำรายงาน ขั้นการให้ความเห็นต่อรายงาน และขั้นการสรุปผลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

๕) กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ และพิจารณาให้ความเห็นชอบกับการประเมินสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ส่วนที่ ๒ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพระดับโครงการหรือกิจกรรม

๑) กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ต้องจัดทำการศึกษาประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ โดยต้องจำแนกประเภทโครงการเป็นโครงการที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงและโครงการที่ไม่มีผลกระทบ และต้องพิจารณาบททวนรายการประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวทุกรอบห้าปี

๒) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน หรือองค์กรประชาชนมีสิทธิเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อประกาศกำหนดโครงการหรือกิจกรรมที่ต้องจัดทำการศึกษาประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

๓) กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในขั้นการจัดทำขอบเขตการศึกษา ขั้นการจัดทำรายงาน ขั้นการให้ความเห็นต่อรายงานและขั้นการสรุปผลการประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

๔) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมที่มีผลกระทบรุนแรง และโครงการร่วมกับเอกชน หรือเอกชนเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมที่มีผลกระทบรุนแรง ต้องจัดทำการศึกษาประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ในระหว่างการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ เพื่อขอความเห็นจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ก่อนที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบจะทำความเห็นของตนเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

๕) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมที่ไม่มีผลกระทบรุนแรงต้องจัดทำการศึกษาประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เพื่อเสนอให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตรวจสอบการประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพและนำเสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการ ให้ความเห็นชอบต่อไป

๖) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรม และหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้อนุญาตโครงการหรือกิจกรรม ต้องจัดทำประกาศการตัดสินใจในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม โดยมีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมเหตุผลในการตัดสินใจนั้นต่อสาธารณะก่อนการอนุญาตหรือดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าว

๗) กำหนดให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้ได้รับผลกระทบหรืออาจได้รับผลกระทบทั้งทางตรงหรือทางอ้อมสามารถฟ้องร้องต่อศาลได้ และองค์กรที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีสิทธิฟ้องแทนได้ โดยให้ถือว่าเป็นขั้นตอนหรือสาระสำคัญในการพิจารณาการตัดสินใจในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม

๘) กำหนดให้ค่าตอบแทนการพิจารณาการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เรียกเก็บจากหน่วยงานหรือบุคคลผู้เสนอการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาใช้เป็นค่าตอบแทนให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๙) กำหนดให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการพิจารณาสั่งอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาต ต้องนำมาตรการตามที่เสนอไว้ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมไปกำหนดเป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาต โดยให้ถือว่าเป็นเงื่อนไขที่กำหนดตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

๑๐) กำหนดให้หน่วยงานหรือเจ้าของโครงการหรือกิจการที่ได้รับการอนุมัติหรืออนุญาต จัดทำรายงานการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเสนอต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการพิจารณาสั่งอนุญาตและเสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๑) กำหนดให้การอนุญาตหรือคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยไม่จัดทำ การประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ หรือทำการประเมินโดยขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือ ไม่ได้ให้องค์การอิสระสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญให้ความเห็นให้ถือว่าการอนุญาตหรือคำสั่งทางปกครองนั้นไม่สมบูรณ์

.....